

REVISIONSRAPPORT
GRANSKNING AV
ÅRSREDOVISNING 2025

Innehållsförteckning

1	INLEDNING/BAKGRUND	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING.....	3
3	REVISIONSKRITERIER	3
4	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND	4
5	METOD.....	4
6	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
6.1	VERKSAMHETENS UTFALL, FINANSIERING OCH EKONOMISKA STÄLLNING	5
6.1.1	Förvaltningsberättelsen	5
6.1.2	Drift- och investeringsredovisning	8
6.2	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	10
6.2.1	Tillgängligheten	12
6.3	BALANSKRAVSRESULTATET.....	12
6.4	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER.....	13
6.4.1	Resultaträkning.....	13
6.4.2	Balansräkning	14
6.4.3	Kassaflödesanalys	14
6.4.4	Värdering av tillgångar och skulder.....	15
	Anläggningstillgångar	15
	Finansiell leasing.....	15
	Omsättningstillgångar.....	15
	Avsättningar	16
	Kortfristiga skulder	16
6.4.5	Intern kontroll ekonomenheten	16
6.5	REDOVISNINGSPRINCIPER.....	16
6.6	LAGSTIFTNING OCH GOD REDOVISNINGSSSED	17
6.7	SAMLAD BEDÖMNING	17
	KVALITETSSÄKRING	18
	UNDERTECKNANDE	18

1 INLEDNING/BAKGRUND

Enligt kommunallagen ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande vilket innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Granskningen innehåller även en uppföljning av att rekommendationer från RKR (Rådet för kommunal redovisning) har följts.

Vidare ska revisorerna bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige har beslutat om. Revisorernas bedömning ska biläggas årsboksutet, vilket sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

För planering och vidare granskning används tillämpliga delar i Standard för kommunal räkenskapsrevision som är en kommunal anpassning av International standards on Auditing (ISA). För planering av granskning av räkenskaperna skall en övergripande revisionsstrategi upprättas i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision.

För att genomföra detta granskningsuppdrag, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån en bedömning av risk- och väsentlighet¹.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamheternas finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är årsredovisningen upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed?

Avgränsning

Granskningen omfattar årsredovisning 2025.

3 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallag (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer
- Fullmäktiges anvisningar avseende årsredovisning
- Regionens fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- Fullmäktigebeslut

¹ ISA 300 Planering av revision av finansiella rapporter, ISA 320 Väsentlighet vid planering och utförande av en revision

4 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser regionstyrelsen för Region Jämtland Härjedalen.

5 METOD

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelsens innehåll.
- God ekonomisk hushållning - redovisningen av måluppfyllelse.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.
- Analys av resultat- och balansräkning med fokus på väsentliga förändringar mellan åren.
- Stickprovvis granskning av specifikationer till bokslutet med tillhörande underlag.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.

Granskningen av förvaltningsberättelsen begränsas till att verifiera att siffror stämmer med redovisad resultat- och balansräkning samt en översiktlig bedömning av att den information som lämnas inte strider mot övrig information som erhålls i samband med granskningen.

När det gäller de finansiella rapporterna är revisorernas övergripande mål att med rimlig säkerhet göra en bedömning av om dessa innehåller väsentliga felaktigheter.

Utgångspunkt för granskningens inriktning och omfattning är en risk- och väsentlighetsanalys. Denna analys finns att ta del av i revisionskontorets strategi för granskning av räkenskaperna 2025. Granskningen har planerats och utförts i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision och inhämtade revisionsbevis har dokumenterats.

Granskning har genomförts av årsredovisning och specifikationer och med löpande kommunikation med redovisningsansvarig och ekonomidirektör med flera. Vi har även granskat att ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper har beaktats.

Iakttagelser i rapporten inriktar sig i första hand på avvikelser och inte delar som vi bedömt följer lagar och rekommendationer.

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

6.1 VERKSAMHETENS UTFALL, FINANSIERING OCH EKONOMISKA STÄLLNING

6.1.1 Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen regleras i LKBR 11 kap. Enligt RKR R15 ska det tydligt framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelse.

Förvaltningsberättelsen ska presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys samt innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Under varje rubrik ska lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och regionen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter regionen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Översikt över verksamhetens utveckling

I enlighet med RKR R15 innehåller årsredovisningen en tabell som visar utvecklingen av centrala nyckeltal över en femårsperiod. Tabellen kompletteras med kommentarer om kostnadsutvecklingen, intäktsutvecklingen och förändringar i resultatet. Årsredovisningen beskriver bland annat att nettokostnadsutvecklingen minskat och att pensionskostnaderna sjunkit kraftigt jämfört med föregående år.

Däremot kommenteras inte alla väsentliga förändringar som framgår av femårssammanställningen. Exempelvis saknas en beskrivning av den negativa självfinansieringsgraden, som för 2025 uppgår till -89 procent, vilket innebär att investeringarna inte finansieras med egna medel.

Vidare saknas en utvecklingskommentar om långfristig skuld, som ökat från 441 miljoner kronor till 800 miljoner kronor, delvis till följd av ökningen av finansiell leasing.

Sammanfattningsvis innehåller avsnittet vissa kommentarer om långsiktiga trender, men alla väsentliga förändringar som framgår av nyckeltalen för femårsperioden kommenteras inte, vilket rekommendationen RKR R15 anger att de bör göra.

Den kommunala koncernen

Av förvaltningsberättelsen och redovisningsprinciperna framgår att någon sammanställd redovisning inte har upprättats för 2025. Regionen hänvisar, i likhet med tidigare år, till 12 kap. 2 § andra stycket LKBR, att de koncernföretag som finns inte bedöms vara av väsentlig betydelse för regionen. Deras omsättning och balansomslutning understiger 5 procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket uppfyller undantagsregeln.

I enlighet med RKR R15 lämnar regionen en översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen. Årsredovisningen innehåller:

- Ett organisationsschema över nämnder och styrelse
- En sammanställning av koncernföretag, inklusive ägarandelar och verksamhetsbeskrivning
- En redovisning av intresseföretag och samverkansorgan
- En översikt över privata utförare, exempelvis vårdval och entreprenadavtal

Under 2025 har förändringar skett inom flera av koncernföretagen, bland annat ny ägarstruktur, styrelseförändringar, avveckling av dotterbolag och uppdaterade ägardirektiv, vilket redovisas under avsnittet Den kommunala koncernen. Exempel nytt ägardirektiv för Landstingsbostäder (Regionbo AB) och fortsatt verksamhetsutveckling i flera av de delägda bolagen.

Regionen bedömer även att flera föreningar och stiftelser som får regionbidrag, såsom Jämtland Härjedalen Turism, Samordningsförbundet och Stiftelsen Jamtli, ingår i den kommunala koncernens informationsområde och därför ska redovisas översiktligt, vilket också görs.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Avsnittet innehåller i huvudsak de upplysningar som krävs enligt RKR R15, bland annat om finansiella risker, pensionsförpliktelser och faktorer som påverkar regionens ekonomiska ställning. Årsredovisningen 2025 redovisar de totala pensionsförpliktelserna och hur förvaltningen av pensionsmedlen styrs genom den dynamiska riskprincipen, som ska begränsa värdefall genom att justera aktieandelen vid kraftiga marknadsrörelser.

Pensionsförpliktelserna uppgår totalt till 5 028 miljoner kronor, varav 1 934 miljoner kronor avser ansvarsförbindelsen och 3 514 miljoner kronor utgör återlånade medel. Förvaltrade pensionsmedel uppgår till 1 514 miljoner kronor, och portföljen har haft en avkastning på -3,5 procent under året. Den långsiktiga reala avkastningen, 0 procent, är lägre än målet på 3,5 procent.

Enligt RKR R15 ska avsnittet inte bara beskriva storleken på pensionsåtaganden utan också hur dessa ska finansieras över tid. Årsredovisningen 2025 innehåller upplysningar om regionens finansieringsstrategi. Regionen anger att finansiering av pensionsförpliktelserna ingår i den långsiktiga planen för en ekonomi i balans, och att avsättningar till pensionsportföljen provas årligen utifrån resultat och likviditet. Under 2025 genomfördes dock ingen budgeterad avsättning på 100 miljoner kronor, vilket framgår i avsnittet om likviditet.

Avsikten är att framtida pensionsutbetalningar ska finansieras genom en kombination av:

- förvaltrade pensionsmedel (kapitalförvaltningen),
- återlånade medel, vilket innebär att framtida driftsbudgetar måste bära kostnaderna, och
- löpande resultat, där regionens styrning enligt den långsiktiga planen ska skapa utrymme för kommande utbetalningar.

Denna finansieringsmodell framgår i avsnittet om pensionsförpliktelser och finansiering.

RKR R15 betonar att upplysningar om viktiga förhållanden ska belysa konsekvenserna för resultat och ekonomisk ställning. Årsredovisningen beskriver att den låga avkastningen i pensionsportföljen, i kombination med att en stor del av åtagandet utgör återlånade medel, innebär att framtida utbetalningar i ökad utsträckning måste finansieras genom regionens löpande ekonomi. Detta påverkar soliditet, likviditet och handlingsutrymme. En fullständig konsekvensanalys lämnas dock inte.

Händelser av väsentlig betydelse

Avsnittet innehåller de upplysningar som enligt RKR R15 ska lämnas om händelser som haft väsentlig påverkan på verksamhet, resultat eller ekonomisk ställning under året. Årsredovisningen 2025 redovisar flera sådana händelser kopplade till likviditet, organisation, investeringar samt rättsliga processer.

Några händelser av väsentlig betydelse är att regionen infört restriktioner för anställningar och inköp för att stärka likviditeten och begränsa kostnadsutvecklingen. Organisatoriska förändringar har genomförts, bland annat flytt av Regionsservice och Fastighetsavdelningen till Digitalisering och utveckling inför 2026. Hälsocentralen i Torvalla och vårdhotellet Eira har tagits i drift.

På investeringsområdet har fastigheten Getingen förvärvats och delvis tagits i bruk. Försäljningen av regionens vindkraftsanläggning har slutförts. Inom kollektivtrafiken har nya zoner och ett nytt biljett- och betalsystem införts samt el-bussar levererats.

Regionen har ålagts en upphandlingsskadeavgift om 85 000 kronor och ska enligt en dom i Östersunds tingsrätt betala 7,3 miljoner kronor i skadestånd till Klockarfjället Rekreation och Fritid AB.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Regionens styrning bygger fortsatt på en gemensam styrmodell som anger struktur för ledning, styrning och uppföljning. Regionfullmäktige fastställer övergripande mål och ekonomiska ramar i Regionplan med budget, och resurser anvisas till regionstyrelsen och nämnderna som ansvarar för att bedriva verksamheten inom beslutade ramar. Löpande uppföljning genomförs under året genom delårsrapport och årsredovisning.

Regionstyrelsen och nämnderna har under 2025 genomfört riskanalyser och fastställt internkontrollplaner som följts upp två gånger under året. Regionstyrelsens samlade bedömning är att den interna kontrollen varit ändamålsenlig under verksamhetsåret.

Regionstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten särskilt följt hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomi under året. Nämnden har kallats till regionstyrelsens sammanträden för återrapportering om genomförda och planerade åtgärder.

Regionstyrelsen gör bedömningen att uppsiktsplikten för 2025 har uppfyllts.

Sammanfattningsvis innehåller årsredovisningen de upplysningar som enligt RKR R15 ska framgå av avsnittet om styrning och uppföljning, inklusive målstruktur, budgetprocess, intern kontroll, riskanalyser och uppsiktsplikt.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Se avsnitt 6.2

Balanskravsresultat

Se avsnitt 6.3

Väsentliga personalförhållanden

Av årsredovisningen framgår att antalet månadsavlönade uppgår till 4 679 personer, vilket är en ökning med 93 jämfört med föregående år. Inom hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår antalet anställda till 3 823, en ökning med 71. Det kvarstår brist inom flera yrkeskategorier, bland annat specialistläkare, sjuksköterskor, undersköterskor, psykologer och vissa nyckelkompetenser.

Antalet anställda inom regionstyrelsens område uppgår till 653, en ökning med 9. Förändringen förklaras dels av organisatoriska justeringar, dels av att tidigare vakanser tillsatts, särskilt inom digitalisering, medicinteknik och beslutsstöd.

Sjukfrånvaron uppgår för 2025 till 6,4 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Den totala sjuklönekostnaden uppgår till 37 miljoner kronor. Det arbetsmiljörelaterade utvecklingsarbetet har fortsatt under året med fokus på ledarskap, kompetensförsörjning och organisatoriska förutsättningar.

Regionen har fortsatt att minska sitt beroende av hyrbemanning. Kostnaderna uppgår 2025 till 216 miljoner kronor, en minskning med 52 miljoner kronor jämfört med 2024. Minskningen finns inom samtliga divisioner, främst inom medicin och kirurgi. Andelen hyrbemanning motsvarar 7,9 procent av kostnaden för anställd personal inom hälso- och sjukvården.

Kompetensutveckling har fortsatt att prioriteras. Andelen utbildningstid uppgår till 3,8 procent av arbetad tid, vilket motsvarar samma nivå som tidigare år. Regionen har fortsatt att använda studiemedelsinsatser för att stödja utbildning inom bristyrken.

Sammanfattningsvis lämnar årsredovisningen de upplysningar som ska ingå enligt RKR R15 avseende personalförhållanden, inklusive uppgifter om personalvolym, kompetensförsörjning, arbetsmiljö, frånvaro och beroende av hyrbemanning.

Förväntad utveckling

Enligt RKR R15 ska avsnittet om förväntad utveckling beskriva kända framtida förhållanden, bedömningar baserade på konkreta faktorer samt tillhörande risker och osäkerheter.

Av årsredovisning 2025 framgår att kostnadsnivån bedöms förbli hög, även om inflationen stabiliserats. De lägre pensionskostnaderna under 2025 förändrar inte att den strukturella kostnadsnivån i verksamheten är permanent högre än tidigare år.

Kompetensförsörjning och bemanning lyfts som fortsatt utmanande, och behovet av att minska beroendet av inhyrd personal kvarstår. Demografiska förändringar, med en ökande andel äldre, förväntas leda till ett ökat vårdbehov och därmed ökade resursbehov.

Osäkerheten i omvärlden bedöms påverka regionens ekonomiska utveckling framåt. Geopolitiska spänningar och störningar i globala leveranskedjor kan påverka både kostnadsnivåer och tillgång till material. Räntenivåer och utvecklingen på finansmarknaderna innebär fortsatt risk för påverkan på regionens finansnetto och värdet på pensionsportföljen.

Även statliga bidrag utgör en riskfaktor eftersom de saknar värdesäkring och påverkas av statens budgetprocess. Detta innebär osäkerhet kring intäktsutvecklingen och framtida ekonomisk planering.

6.1.2 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisning regleras i 10 kap. 1 och 2 §§ LKBR. Driftredovisningen ska visa hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten och investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av regionens investeringsverksamhet.

Enligt RKR R14 ska drift- och investeringsredovisningen utformas så att utfallen kan stämmas av mot fullmäktiges budget och sambandet till årsredovisningens övriga delar ska beskrivas överskådligt.

Innevarande års utfall, av intäkter och kostnader, ska jämföras med föregående års utfall.

Fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter.

I de fall beslut om anslagsförändring tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats.

Driftredovisningen är utformad för att tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, samt externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

I förvaltningsberättelsen framgår hur utfallet från driftsredovisningen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten och resultaträkningen. Enligt krav från RKR redovisas en jämförelse med utfallet föregående år.

För att kunna koppla utfallet för kostnaderna i driftsredovisningen till resultaträkningen behöver årets avskrivningar i resultaträkningen först exkluderas.

Driftredovisningen visar på en negativ budgetavvikelse motsvarande -138 miljoner kronor mot en negativ budget på 230 miljoner kronor.

Nämnd/verksamhet, miljoner kronor	Budgetavvikelse
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-492
Regionala utvecklingsnämnden	-2
Kollektivtrafiknämnden	18
Regionstyrelsen	321
Patientnämnden	0
Förtroendevalda politiker	3
Revision	0
Gemensam IT-nämnd	-
Summa	-151
Finansen	13
Total budgetavvikelse	-138

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget om -492 miljoner kronor. Bruttokostnaderna överstiger budget med 744 miljoner kronor, främst till följd av högre kostnader för personal, inhyrd bemanning och köpt riks- och regionvård. Intäkterna uppgår till 251 miljoner kronor över budget, huvudsakligen genom ökade riktade statsbidrag.

Divisionerna medicin, kirurgi och nära vård uppvisar betydande avvikelser:

- Medicin: -140 miljoner kronor,
- Kirurgi: -169 miljoner kronor,
- Nära vård: -373 miljoner kronor.

Regionala utvecklingsnämnden redovisar en avvikelse om -2 miljoner kronor, kopplad till ökade kostnader inom området Hållbar tillväxt. Kollektivtrafiknämnden redovisar en avvikelse om +18 miljoner kronor, främst beroende på lägre trafikeringskostnader än budgeterat. Biljettintäkterna var lägre än budget.

Regionstyrelsen uppvisar en avvikelse om +321 miljoner kronor. Avvikelsen består bland annat av lägre pensionskostnader samt högre intäkter från riktade statsbidrag, EU-medel och försäljning.

Investeringsredovisningen omfattar en sammanställning över regionens investeringar på nämndnivå, inklusive färdigställda och pågående investeringar. Redovisningen innehåller även en sammanställning av beslutade investeringar överstigande 5 miljoner kronor inom hälso- och sjukvård, regionstyrelsen och fastighetsområdet.

Regionfullmäktige beslutade om en investeringsbudget för 2025 på 228 miljoner kronor. Därtill överfördes 127 miljoner kronor från 2024, vilket gav en total investeringsbudget om 355 miljoner kronor. Utfallet för genomförda och pågående investeringar per den 31 december 2025 uppgår till 212 miljoner kronor.

Självfinansieringsgraden för investeringar för 2025 är -89 procent, vilket innebär att investeringarna inte kunnat finansieras med egna medel för året. Långfristig skuld uppgår till 800 miljoner kronor, varav 301 miljoner kronor avser finansiell leasing.

Rapportering om tillgång- och skuldförvaltning

Enligt reglementet för finansverksamheten ska redovisning lämnas i årsredovisningen av det gångna årets placeringsverksamhet och skuldförvaltning samt en bedömning av utvecklingen det kommande året. Motsvarande återslagrapportering ska även ske i delårs- och tertialbokslut.

Årsredovisningen 2025 redovisar att regionens värdepappersportfölj består av 42 procent räntebärande tillgångar och 58 procent aktier. Förvaltningen följer de av fullmäktige beslutade reglerna, där aktieandelen justeras dynamiskt för att begränsa risken vid större börsrörelser.

Ränte- och kapitalbindningen i skuldförvaltningen uppgick vid årets slut till 1,92 år, och andelen av låneportföljen med förfall inom ett år var 15,3 procent, vilket ligger inom de angivna riktlinjerna.

Regionens låneskuld till Kommuninvest uppgick per den 31 december 2025 till 490 miljoner kronor, efter att ytterligare 200 miljoner kronor lånats upp under året. Upplåningen har främst skett för att stärka likviditeten och finansiera investeringar, inklusive förvärvet av fastigheten Getingen.

Årsredovisningen innehåller även en bedömning av det kommande årets utveckling. Den beskriver en fortsatt osäker omvärld med geopolitiska risker och svängningar på de finansiella marknaderna, samtidigt som det finns förutsättningar för ett mer gynnsamt marknadsklimat under 2026 vid stabil inflation och avtagande räntetryck.

Bedömning

- Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som krävs enligt lagstiftning och rekommendationer.
- Vi bedömer att drift- och investeringsredovisningen visar hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget och översiktligt beskriver sambandet till årsredovisningens övriga delar.

6.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Enligt 11 kap. 8 § LKBR ska förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för en god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen har uppnåtts och följts. Vidare ska förvaltningsberättelsen, enligt 9 §, innehålla en utvärdering av regionens ekonomiska ställning. Enligt RKR R15 ska upplysningarna innehålla en utvärdering av ekonomisk ställning samt avstämning av ekonomi och verksamhet utifrån mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa tydliga och mätbara mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av delårsrapport och årsredovisning. Andra faktorer som ska vägas in vid bedömningen är god ekonomisk hushållning på kort och lång sikt med tanke på bland annat investeringar och pensioner. Regionen bör också ha en finansieringsstrategi för hur till exempel investeringar och pensioner ska finansieras. (Prop.2003/04:105)

För 2025 gör regionstyrelsen bedömningen att god ekonomisk hushållning inte uppnåts. Bedömningen görs utifrån regionfullmäktiges mål för verksamhet och ekonomi. Bedömningen grundas på att fem målområden bedöms vara delvis uppnådda.

När det gäller de finansiella målen har två uppfyllts, två delvis uppfyllts och två inte uppfyllts, se följande tabell.

Finansiella mål	Målvärde	Utfall per december/ Måluppfyllnad
Soliditet (ökning) Exklusive ansvarsförbindelsen	-34,8%	-36%
Kassalikviditet inkl. pensionsplaceringar	> 67%	71%
Nettokostnadsutveckling	-3,8%	-2,7%
Bruttokostnadsutveckling	-3,1%	+0,7%
Leverantörföljsamhet	95%	89%
Skuldsättningstak	<16%	13,8%

Analys av måluppfyllelse

- Soliditeten (-36%) är något sämre än målvärdet och visar att skulderna fortsatt överstiger tillgångarna. Detta innebär en svag finansiell ställning och ökad riskexponering.
- Kassalikviditeten (71%) ligger över målvärdet, men nivån påverkas av att regionen under 2025 har ökat upplåningen med 200 miljoner kronor.
- Nettokostnadsutvecklingen (-2,7%) är bättre än föregående år men når inte målvärdet. Kostnaderna ökar fortfarande snabbare än önskat, särskilt personalkostnader exklusive pensioner.
- Bruttokostnadsutvecklingen (0,7%) överstiger tydligt målvärdet och speglar fortsatt kostnadsökning, särskilt kopplad till personal, köpt vård och ökade IT- och konsultkostnader.
- Leverantörföljsamheten (89%) ligger under målvärdet och innebär att inköpsprocesser och avtalstrohet inte uppnått önskad nivå.
- Skuldsättningstaket (13,8%) är uppfyllt. Måttet ger dock en missvisande bild av den finansiella situationen. Det fångar varken den negativa soliditeten, det omfattande pensionsåtagandet eller det ökade beroendet av upplåning för att klara likviditeten.

Regionens ekonomiska ställning är fortsatt ansträngd. Årets resultat uppgår till -368 miljoner kronor, vilket är 138 miljoner kronor sämre än budget. Den högre kostnadsnivån i verksamheten och negativa finansiella poster (orealiserade värdeförändringar i värdepappersportföljen) påverkar resultatet negativt.

Regionens totala pensionsförpliktelse uppgår till 5 028 miljoner kronor, varav 3 514 miljoner kronor utgör återlånade medel. Pensionsportföljens avkastning är -3,5%, och den långsiktiga reala femårsavkastningen är 0%, lägre än målet 3,5%. Detta innebär att framtida utbetalningar i hög grad behöver finansieras via det ordinarie budgetutrymmet.

Under året har låneskulden till Kommuninvest ökat till 490 miljoner kronor genom nyupplåning om 200 miljoner kronor. Detta påverkar regionens finansiella handlingsutrymme och ökar känsligheten för ränteförändringar. Genomsnittsräntan är 2,82%, och totala räntekostnader för året uppgår till cirka 9 miljoner kronor.

Självfinansieringsgraden för investeringar är -89%, vilket innebär att investeringarna inte finansierats med egna medel utan genom upplåning eller andra likviditetshöjande åtgärder.

Sammanfattningsvis innehåller årsredovisningen 2025 de upplysningar som enligt RKR R15 ska lämnas om mål, måluppfyllelse och ekonomisk ställning. Bedömningen är att god ekonomisk hushållning inte uppnåtts, främst på grund av:

- negativt resultat och svag kostnadskontroll
- låg soliditet och ökande skuldsättning
- otillräcklig nettokostnads- och bruttokostnadsutveckling
- låg självfinansieringsgrad för investeringar
- pensionsportföljens avkastning under mål

Enligt regionens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska regionens soliditet långsiktigt stärkas med målet att vara positiv. Investeringar, exklusive fastighets- och stora teknikinvesteringar, ska ske med hög självfinansieringsgrad. Varje generation ska bära sina egna kostnader och regionen ska ha en likviditet, inklusive checkkrediten, motsvarande minst en månads betalningsberedskap.

6.2.1 Tillgängligheten

Regionens målsättning är fortsatt att en större andel av vården ska ges i primärvården och som egenvård. Tillgänglighetsstatistiken för 2025 visar följande:

- Primärvård – kontakt samma dag: 84 procent
- Medicinsk bedömning inom primärvården: 72 procent

Tillgängligheten inom specialistsjukvården uppvisar variationer:

- Första besök inom specialiserad vård: 58 procent
- Operationer och åtgärder: 51 procent
- Barn- och ungdomspsykiatri (första besök inom 30 dagar): 79 procent

Tillgängligheten ligger därmed under målnivåerna inom flera områden, men primärvårdens indikatorer visar stabil utveckling jämfört med tidigare år.

Bedömning

- Vi bedömer tillika som regionstyrelsen att en god ekonomisk hushållning inte uppnås. Flertalet finansiella mål och riktlinjen för god ekonomisk hushållning uppnås inte, vilket bland annat tar sig i uttryck i negativt resultat, svag soliditet, bristande kostnadskontroll och låg självfinansieringsgrad av investeringar. Vidare saknas en trovärdig plan för finansiering av investeringar och pensionsåtaganden.
- Vi bedömer att tillgängligheten inte uppfyller fastställda krav, då vårdgarantin inte efterlevs inom flera verksamhetsområden. Samtidigt visar indikatorer för primärvården på en positiv utveckling.

6.3 BALANSKRAVSRESULTATET

Enligt kommunallagen 11 kap. 5 § ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras i den utsträckning som medel från en resultatreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller om det finns synnerliga skäl.

Beräkning av balanskravsresultatet regleras i 11 kap. 10 § LKBR och RKR R15.

Enligt KL 11 kap. 12 § ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren och fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Enligt prop. 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt framgå i årsredovisningen vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning med beräkning av årets balanskravsresultat samt ackumulerat negativ balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Regionen har i årsredovisningen inte åberopat synnerliga skäl för att inte återställa 2025 års balanskravsresultat. Ackumulerat negativt balanskravsresultat från tidigare år uppgår däremot till -675 miljoner kronor, där synnerliga skäl för att inte återställa balanskravsresultaten från 2023 och 2024 redan beslutats. Efter att årets balanskravsresultat lagts till uppgår det ackumulerade ej återställda balanskravsresultatet till -894 miljoner kronor.

Enligt årsredovisningens balanskravsutredning:

- Årets resultat enligt resultaträkningen: -368,2 miljoner kronor
- Balanskravsjusteringar (bland annat orealiserade värdeförändringar): +149,5 miljoner kronor
- Årets balanskravsresultat: -218,7 miljoner kronor
- Ackumulerat negativt balanskrav att återställa, från tidigare år: -675,1 miljoner kronor
- Ackumulerat ej återställt balanskravsresultat: -893,8 miljoner kronor

För reglering av det negativa balanskravsresultatet hänvisas det i förvaltningsberättelsen till regionplanen och kapitlet, "En långsiktig plan för en ekonomi i balans". Planen beskriver övergripande utvecklingsområden, men uppfyller inte kommunallagens krav på att en åtgärdsplan ska innehålla tydligt definierade, tidsatta och uppföljningsbara åtgärder som tillsammans täcker hela det belopp som ska återställas.

Bedömning

- Vi bedömer att balanskravsresultatet har beräknats enligt uppställningen i LKBR och RKR R15.
- Vi bedömer att planen för återställande av det negativa balanskravsresultatet inte uppfyller kommunallagens krav.

6.4 RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER

Granskningen av räkenskaperna utgår från LKBR och RKR:s rekommendationer.

I 5 kap. framgår kraven för redovisning och uppställning av resultaträkningen.

I 6 kap. framgår kraven för redovisning och uppställning av balansräkningen.

I kassaflödesanalysen ska regionens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt 8 kap. 1 §.

6.4.1 Resultaträkning

- Resultaträkningen är uppställd i enlighet med LKBR 5 kap. 2 §.
- Noter finns i tillräcklig omfattning.
- Genomförda stickprov och periodiseringar visar inte på några väsentliga fel.

Årets resultat uppgår till -368 miljoner kronor, vilket är 138 miljoner kronor sämre än den redan underbalanserade budgeten på -230 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på högre verksamhetskostnader än förväntat. Regionens egna kapital har därmed försämrats med årets resultat och uppgår vid årets slut till -1 296 miljoner kronor.

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 487 miljoner kronor, vilket var 397 miljoner kronor högre än budget, och beror på högre intäkter från försäljning och riktade statsbidrag. Skatteintäkterna uppgick till 3 868 miljoner kronor och generella stats- och utjämningsbidrag 1 942 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader uppgick till 7 305 miljoner kronor, vilket var 529 miljoner kronor högre än budget.

Personalkostnaderna ökade med drygt 197 miljoner kronor, exklusive pensionskostnader, vilket var högre än budget. Ökningen beror på fler anställda och särskilda satsningar från tidigare år för att nå marknadsmässiga löner. Pensionskostnaderna var 250 miljoner lägre jämfört med föregående år och beror främst på lägre inflation.

Kostnaden för hyrpersonal har minskat med 52 miljoner kronor (19 procent) jämfört med föregående år och uppgick till 216 miljoner kronor. Minskningen beror på en viss förändring av fler sökande till tjänster, och en aktiv bemanningsplanering och färre vårdplatser.

Konsultkostnader har ökat med 41 miljoner kronor, vilket motsvarar en kostnadsökning på 20 procent. Ökningen beror främst på satsningar inom utveckling och digitalisering av IT-tjänster samt olika förbättringsåtgärder som syftar till att minska kostnaderna både på kort och lång sikt. Övriga kostnader ökade med 15 miljoner kronor (4 procent) gällande programvaror och reparation och underhåll av teknisk utrustning.

Redovisningen av de finansiella posterna, där marknadsvärdet på aktier och fonder ska redovisas som en orealiserad vinst eller förlust, påverkar resultatet. För 2025 har de realiserade vinsterna förbättrats jämfört mot 2024 med 62,4 miljoner kronor medan orealiserade värdeförändringar har försämrats kraftigt, från 183 miljoner kronor till -154 miljoner kronor.

6.4.2 Balansräkning

- Balansräkningen är uppställd i enlighet med LKBR 6 kap. 2 §.
- Jämförelsetal för närmast föregående år framgår av redovisningen.
- Noter finns i tillräcklig omfattning.
- Specifikationer och underlag finns till merparten av posterna.
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Kassa och bank ökade med 6 miljoner kronor och anläggningstillgångarna ökade med 201 miljoner kronor.

Ökningen av likvida medel beror på flera faktorer som löpande utgifter och investeringar. Under 2025 har upplåningen ökat med 200 miljoner kronor, vilket resulterade i att den totala skulden till Kommuninvest uppgick till 490 miljoner kronor. Övrig långfristig skuld består av finansiell leasing och totalt uppgår den långfristiga skulden till 800 miljoner kronor.

Likviditeten förstärktes under året genom riktade statsbidrag på cirka 380 miljoner kronor som var 160 miljoner kronor bättre än budget.

Kortfristiga placeringar minskade med 61 miljoner kronor. Avsättningar till pensioner ökade med 152 miljoner kronor och pensionsförpliktelserna ökade med 85 miljoner kronor. Övriga långfristiga skulder ökade med 359 miljoner kronor medan kortfristiga skulder minskade med 24 miljoner kronor.

6.4.3 Kassaflödesanalys

Granskningen visar att kassaflödesanalysen för 2025 stämmer väl överens med uppgifterna i resultat och balansräkningen. De belopp som gäller kassaflödet från den

löpande verksamheten, finansieringsverksamheten och förändringen av långfristiga skulder motsvarar det som redovisas i balans och resultaträkning.

När det gäller investeringarna finns det dock en mindre skillnad mellan investeringsredovisningen och kassaflödesanalysen:

- Investeringsredovisningen visar att årets investeringar uppgår till 212 miljoner kronor, vilket bygger på periodiserade investeringsutgifter.
- Kassaflödesanalysen visar –207 miljoner kronor, vilket avser de faktiska betalningar som gjorts under året.

Denna skillnad är förklarlig. Investeringar kan bokföras ett år, men betalas ett annat. Därför kan investeringsredovisningen och kassaflödet skilja sig åt utan att något är fel.

Kassaflödesanalysen är korrekt upprättad enligt LKBR och RKR R13 och stämmer i stort sett med övriga delar av årsredovisningen.

6.4.4 Värdering av tillgångar och skulder

I detta avsnitt redogörs för de iakttagelser vi har gjort i samband med granskningen.

Anläggningstillgångar

Regionen följer inte RKR R4 avseende redovisning av hjälpmedel eftersom individmärkta hjälpmedel med ett värde från 1 000 kronor redovisas som anläggningstillgång och avskrivningar görs. Metoden motiveras med att kostnader och intäkter matchas under samma period för uthyrning av dessa hjälpmedel och upplysning om tillvägagångssätt finns i årsredovisningen.

För immateriella tillgångar tillämpas en beloppsgräns på 30 prisbasbelopp eller mer utifrån försiktighetsprincipen, jämfört med ett basbelopp för övriga anläggningstillgångar. Informationen framgår av redovisningsprinciperna.

Finansiell leasing

Enligt RKR R5 ska klassificeringen mellan operationell- och finansiell leasing utgå från avtalets ekonomiska innebörd och inte avtalets civilrättsliga form. Vidare ska avtal klassificeras som finansiell leasing om det innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasinggivaren till leasingtagaren.

Vidare ska årsredovisningen innehålla notupplysningar om leasing, inklusive en allmän beskrivning av finansiella leasingavtal. Beskrivningen ska ge läsaren en samlad bild av vilka typer av tillgångar som leasas, hur avtalen är utformade och vilka ekonomiska konsekvenser avtalen har för regionen.

I årsredovisningen för 2025 framgår att regionen tillämpar finansiell leasing och att leasingskulden uppgår till 301 miljoner kronor, bland annat kopplat till leasade tåg och vissa lokalavtal. Dessa uppgifter återfinns dock endast i löpande text. Årsredovisningen innehåller inte någon not med en övergripande beskrivning av regionens finansiella leasingavtal. De uppgifter som lämnas specificerar inte vilka tillgångar som omfattas, hur avtalen är strukturerade eller hur dessa påverkar tillgångar och skulder över tid.

Under 2025 slutfördes en utredning av klassificering av Transitios uthyrning av tåg som resulterat i att redovisningen ändrats från operationell till finansiell leasing. Detta har påverkat balansräkningen avseende investeringar, långfristiga skulder och eget kapital.

Omsättningstillgångar

Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring har värderats till verkligt värde i enlighet med RKR R7.

Avsättningar

Årsredovisningen 2025 redovisar regionens avsättningar och beskriver deras karaktär, osäkerheter och den förväntade tidpunkten för utflöde av resurser. Pensionsrelaterade avsättningar redovisas enligt RIPS-modellen och RKR R10. Den totala pensionsförpliktelsen uppgår till 5 028 miljoner kronor, varav 3 094 miljoner kronor redovisas som avsättning och 1 934 miljoner kronor som ansvarsförbindelse.

Sammanfattningsvis uppfyller årsredovisningen delvis kraven i RKR R9. Upplysningarna om pensionsavsättningar är utförliga, men de detaljerade notupplysningar som rekommendationen kräver för varje avsättning saknas.

Enligt RKR R9 ska årsredovisningen även lämna upplysningar om ansvarsförbindelser. Detta omfattar särskilt pensionsförpliktelser intjänade före 1998 samt andra förpliktelser som inte redovisas som skuld.

Årsredovisningen innehåller en upplysning om ansvarsförbindelsen avseende pensionsåtaganden, där beloppet framgår och särredovisas från avsättningarna. Den beskriver också att dessa åtaganden inte finansieras av förvaldade pensionsmedel och därmed ska täckas av framtida verksamhetsintäkter.

Kortfristiga skulder

Vid stickprov har det inte noterats några brister av specifikationer av projektskulder.

Vid stickprov på upplupna kostnader och förutbetalda intäkter finns underlag och beräkningar för att verifiera uppbokade belopp till specifikationerna.

Vi har noterat att en upplösning och formellt beslut av regionförbundet Jämtlands läns slutredovisning med skifteshandling kommer att slutföras och överlämnas till samtliga förbundsmedlemmar för en formell upplösning under 2026.

6.4.5 Intern kontroll ekonomienheten

Införandet av bokslutsportalen har bidragit till ökad spårbarhet och transparens vilket förbättrat kvaliteten avseende specifikationer. Vi har dock noterat att det även i år saknas korrekta specifikationer och underlag till enstaka poster.

Bedömning

- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Periodisering av kostnader bedöms utifrån genomförda stickprov ha gjorts korrekt.

6.5 REDOVISNINGSPRINCIPER

RKR har en idéskrift angående noter till de finansiella rapporterna, "Noter – exempel och kommentarer". Skriften är inte normerande utan ska ses som en vägledning för att kunna leva upp till lag och rekommendationer.

I noten Redovisningsprinciper anges att årsredovisningen är upprättad enligt LKBR, RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed.

Bedömning

- Vi bedömer att redovisningsprinciperna i huvudsak överensstämmer med kraven i LKBR och RKR:s rekommendationer.

6.6 LAGSTIFTNING OCH GOD REDOVISNINGSSSED

Följsamheten till lagstiftning och god redovisningssed har redovisats under respektive rubrik i rapporten. Nedan följer en sammanställning av de avvikelser som har noterats:

- Regionen följer inte RKR R4 avseende redovisning av hjälpmedel eftersom hjälpmedel med ett värde från 1 000 kr redovisas som anläggningstillgång.

Bedömning

- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad utifrån lagstiftning och god redovisningssed med de undantag som redovisas ovan.

6.7 SAMLAD BEDÖMNING

Granskningens syfte har varit att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningens revisionsfrågor besvaras i tabellen nedan:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamheternas finansiering och den ekonomiska ställningen?	Ja	Förvaltningsberättelsen innehåller den information som krävs enligt lagstiftning och rekommendationer. Driftredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fullmäktige fastställt. Investeringsredovisningen ger en samlad bild av regionens investeringar.
Är årsredovisningens resultat förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?	Nej	Regionen har inte en god ekonomisk hushållning, då varken merparten av de finansiella målen uppnås eller regionens egna riktlinjer för god ekonomisk hushållning följs. Det finns stora utmaningar när det gäller soliditet, kostnadskontroll och självfinansieringsgrad av investeringar.
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Ja	Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.
Är årsredovisningen upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed?	Ja	Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. De undantag som noteras redovisas under punkt 6.6.

KVALITETSSÄKRING

Revisionskontoret ansvarar för system, riktlinjer och rutiner för kvalitetskontroll². Revisionen kvalitetssäkras genom att:

- Arbeta i enlighet med God revisionssed i kommunal verksamhet och Standard för kommunal räkenskapsrevision.
- Dokumentera granskningarna i enlighet med Skyrev R1 och Standard för kommunal räkenskapsrevision.
- Revisionsdirektören kvalitetsgranskar resultat och de revisionsbevis som ligger till grund för revisorernas bedömningar.
- Alla förändringar avseende inriktning från den ursprungliga strategin som inte är oväsentliga dokumenteras.

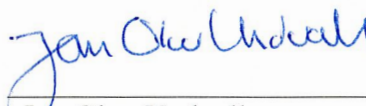
Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

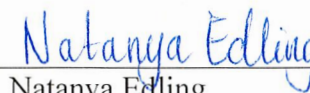
UNDERTECKNANDE

Projektledare:

Carina Hemmingsson
Sakkunnig

Jan-Olov Undvall
Sakkunnig

Pia Holm
Sakkunnig

Natanya Edling
Sakkunnig

Kvalitetssäkring:

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

² ISA 220 Kvalitetskontroll för revision av finansiella rapporter